

Egy nagy ívű kutatás eredményei

Avagy a szajkó tényleg az erdész barátja?

Fotó: Dr. Csóka György

Az Erdészeti Lapokban a folyamatos erdőborítással foglalkozó cikkemben már publikáltam, és számos szakmai csoportnak, kollégáknak a terepen is bemutattam, hogy a szajkó „telepíti az erdőt”, főleg a táplálékul szolgáló tölgyféléket. 20-30 év alatt akár több száz hektáros egybefüggő területen. Minden egyes alkalommal, azzal zártam a gondolataimat, hogy az erdész barátja a szajkó, ne bántsát!

Ezzel az ötlettel számos gyakorló, főképp vadászattal is foglalkozó erdész kolléga minden bizonnyal jogos kritikáját váltottam ki. Név nélkül idézem szakmánk egyik nagy öregjét: „Vedd tudomásul, nekem nem barátom a szajkó!”

A dolog ennyiben maradt, bár sokszor megfordult a fejemben, hogy miként tudnék ezen a gondolkodáson változtatni, elképzelésemet alátámasztani.

Telt-múlt az idő és a természet a kezemre játszott. Kies szűkebb hazámban, „Tömörd Köztársaságban”, mégpedig saját telkemen, annak évente 10-14-szer nyírt, gyep borította gyümölcsösében megjelent „vakundok” barátom.

A mellékelt fotó tanúsága szerint egy felettebb aktív és szorgalmas példány. A jószágot nem bántottam és el sem űztem, mert ő is Isten állatkája. Béke, barátság!

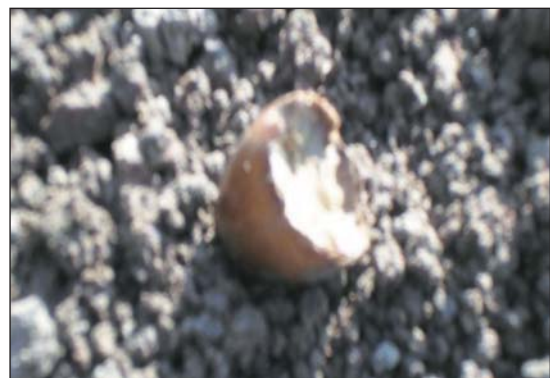
Tette a dolgát és én is, az október közepi fűnyírás előtt elterítettem a kúpokat - gondolván apósom elkomoruló arcára a fűnyíró kés élezése közben.

Nagy meglepetésemre minden 3., 4. vakondtúrásban kincsre leltem. Két esetben közönséges dióra, három esetben csermakkra, egy-egy földhalomban pedig kocsánytalan tölgy makkjára és szelídgesztenyére. Egyből sejtettem ki a tettes. Eszembe jutott áldott emlékű Kondor Tanár Úr szavajárása a középiskolából: „Porosfülűek! Az erdész ott kezdődik, hogy jó megfigyelő.”

Innentől kezdve rendszeresen leleskedtem a tűzifarakat mellől és több alkalommal rajtakaptam szajkó kollégát, amint ügyeskedik a vakondtúrás körül. Sajnos ténykedés közben nem volt szerencsém lefotózni. Olyan szeme van (ha ugyan nem jobb!), mint a sasnak. Mindig egyedül volt és a nemét, vagy az egyed azonosságát én nem tudtam megállapítani. Náluk vajon a fiúk, vagy a lányok hajlamosabbak-e spájzolni? Vagy ez mindegy, minden példány ösztönösen kódolt erre?

November elejére ismét kellő számú földkúpac állt rendelkezésre. Sokat tanulván jelenlegi munkahelyemen a kutatások megalapozott dokumentálásáról, november 2-án teljesen tudományos alapokra helyeztem a vizsgálatot. Mindenekelőtt kimentem a kertbe, majd széttúrta a földhalmokat. Számoltam, megfigyeltem, fotóztam és a tapasztaltakból következtetéseket vontam le.

Tézis: A szajkó elrejtí, eközben gyakorlatilag elveti a táplálékul szolgáló magokat (makkokat), és ismeretlen okokból – ebbe az is belefér, hogy szándékosan ültet – azokat nem éli fel később sem. Már korábban is rendszeresen felverte a gyepet a tölgycsemete. Ebből következően a szajkó az erdész barátja.

Vizsgálat helyszíne: Tömörd 3. hrsz, hátsó udvar.

A vizsgálat tárgya: Üres-e a vakondtúrás, vagy már beültették?

A vizsgálat eszközei: Lombseprű, szemüveg, szem és fényképezőgép, gumicsizma.

A vizsgálat eredményei:

A 20 megvizsgált új vakondtúrásból 4 volt beültetve. Nincs tehát minden vakondtúrásban mag (legalábbis egyelőre), de minden makkvetés vakondtúrásba történt.

2 diót, 1 csermakkot és 1 félberágott csermakkot találtam (az ellenség aknamunkája elkezdődött, pocok elvtárs is élni, enni akar).

Minden vakondtúrásban csak 1 szaporítóanyag volt (a cseresznyelégység így „csinálja”).

Minden magot a túrás közepében találtam meg, és a legkitűnőbb őszi vetési mélységben (igen laza földben 5-8 cm mélyen). Ez a cselekvés mennyire lehet tudatos?

Következtetés: A tézis, miszerint a szajkó az erdész barátja, beigazolódott. Ez persze nem feltétlenül igaz DL barátom, szomszédom szempontjából, mert

a szajkók 20-asával járnak lopni a kukoricájára. Viszont Ő nem is erdész!

Javaslat: Ne bántsuk a szajkót, védetté kellene nyilvánítani!

Befele igyekezvén, a szomszédos kastélyparkból egyszerre három barátom recsegett rám. Nem tudom, hogy gondolataimat helyeselték, vagy tilta-

koztak éléskamrájuk kifosztása miatt. Mindenesetre nem féltém ökelméket, meg áldásos munkájuk nyomán az erdő jövőjét sem. Szajkó és erdő akkor is lesz, ha mi, a nagybetűs EMBER már nem.

Kép és szöveg: **Nagy Imre**
okl. erdőmérnök

22. Európai Erdészeti Tájfutó Bajnokság (EFOL) 2015 – Pécs-Orfű, Mecsek

A Mecsekerdő Zrt. az Országos Erdészeti Egyesülettel és a Tájfutásért Pécs Alapítvánnyal közösen rendezi meg 2015. augusztus 10-15. között a 22. Európai Erdészeti Tájfutó Bajnokságot (EFOL) Orfűn.

Várják:

- az erdészeti, faipari és természetvédelmi szervezetek,
- az e szakmák oktatási és kutatási intézményeinek alkalmazottjai, nyugdíjasai,
- az alvállalkozói kapcsolatban lévők,
- az erdőtulajdonnal rendelkezők,
- az erdész végzettséggel rendelkezők,
- az előbbieken felsoroltak családtagjai,
- az Országos Erdészeti Egyesület tagjainak jelentkezését.

A versenyen a sprint, a normál táv és a váltó mellett nyílt kategóriát is hirdetnek, ahová alapvető tájékozódási ismeretekkel rendelkezők jelentkezését várják, minden más megkötöttség nélkül.

A programban erdész szakmai fórum és szakmai kirándulások is szerepelnek.

Nevezési határidő: 2015. május 31.

Részletek a <http://www.efol.eu/2015> és <http://www.mecsekerdo.hu/efol-2015> weboldalakon érhetők el.

